

เอกสารรับฟังความคิดเห็น

การดำเนินการกรณีสืบเหตุ
ที่กระทบต่อตลาดหลักทรัพย์

เปิดรับฟังความคิดเห็นถึงวันที่ 30 มีนาคม 2563

สารบัญ

ส่วนที่ 1: บทนำ	3
ส่วนที่ 2: ข้อมูลประกอบการพิจารณาและประเด็นหารือ	4
1. การดำเนินการกรณีเหตุที่กระทบต่อตลาด (Market Disruption).....	4
2. การปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการหยุดทำการซื้อขายหลักทรัพย์ (Circuit Breaker)	5
ส่วนที่ 3: แบบรับฟังความคิดเห็น.....	7

ส่วนที่ 1: บทนำ

เนื่องจากสถานการณ์ COVID-19 และภาวะเศรษฐกิจโดยรวมของทั่วโลก ส่งผลให้สภาพการซื้อขายในตลาดมีความผันผวนรุนแรง และ SET Index ลดลงต่อเนื่องจนทำให้ต้องหยุดการซื้อขายทั้งหมด (Circuit Breaker) ถึง 2 ครั้ง ในวันที่ 12 และ 13 มีนาคม 2563 ตลาดหลักทรัพย์ฯ จึงได้ปรับปรุงเกณฑ์และใช้บังคับเป็นการชั่วคราว เพื่อบรรเทาผลกระทบของผู้ลงทุนจากความผันผวนดังกล่าว ทั้งการปรับปรุงเกณฑ์ราคาของการขาย Short Selling และเปลี่ยนแปลง Circuit Breaker และราคาสูงสุดและราคาต่ำสุดของการซื้อขายแต่ละวัน (Ceiling & Floor) ในวันที่ 13 และ 18 มีนาคม ที่ผ่านมา ตามลำดับ นั้น

เนื่องด้วยสภาวะตลาดยังคงมีความผันผวนรุนแรง ตลาดหลักทรัพย์ฯ จึงเห็นปรับปรุงการดำเนินการกรณีมีเหตุที่กระทบต่อตลาด (Market Disruption) เพื่อบังคับใช้เป็นมาตรการการชั่วคราวในกรณีที่มีจำเป็นเร่งด่วน เช่น มีเหตุที่ทำให้ตลาดหลักทรัพย์ฯ หยุดทำการซื้อขาย หรือเหตุขัดข้องที่กระทบต่อการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ฯ ตามปกติ เพื่อลดผลกระทบต่อตลาด นอกจากนี้ ตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้ทบทวน triggers ของ circuit breaker และระยะเวลาการหยุดซื้อขายที่เหมาะสมและสอดคล้องกับแนวทางของตลาดหุ้นต่างประเทศ

ในการนี้ ตลาดหลักทรัพย์ฯ ขอรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาปรับปรุงเกณฑ์ในตลาดทุน ท่านสามารถให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อตลาดหลักทรัพย์ฯ รวมถึงหากมีข้อสงสัยเพิ่มเติม โปรดส่งมาที่ E-mail: MarketSupervisionPolicyDepartment@set.or.th ภายในวันที่ 30 มีนาคม 2563

ส่วนที่ 2: ข้อมูลประกอบการพิจารณาและประเด็นหารือ

1. การดำเนินการกรณีมีเหตุที่กระทบต่อตลาด (Market Disruption)

ปัจจุบัน ตลาดหลักทรัพย์ฯ มีแนวทางดำเนินการกรณีเกิดเหตุขัดข้องที่มีผลกระทบต่อการซื้อขาย โดยอาจเปลี่ยนแปลงเวลาทำการซื้อขายประจำวันชั่วคราว หรือหยุดการซื้อขายทั้งหมดได้

ประเด็นรับฟังความคิดเห็น

เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการกำหนดมาตรการหรือลดผลกระทบในภาวะการซื้อขายที่ผิดปกติได้อย่างเหมาะสมและทันต่อเหตุการณ์ อันเป็นการลดผลกระทบต่อตลาด (Market Disruption) ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ตลาดหลักทรัพย์ฯ ขอเสนอให้ในกรณีเกิด Market Disruption ที่อาจกระทบต่อสภาพการซื้อขายหลักทรัพย์โดยรวม คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ฯ สามารถปรับปรุงเกณฑ์และบังคับใช้เป็นมาตรการชั่วคราว โดยสามารถพิจารณา กำหนดระยะเวลาบังคับใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์

(1) เหตุการณ์ที่เข้าข่าย Market Disruption ซึ่งจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องกำหนดมาตรการชั่วคราว เช่น

- มีเหตุที่ทำให้ตลาดหลักทรัพย์ฯ หยุดทำการซื้อขาย เช่น Circuit Breaker Triggered หรือ
- มีเหตุขัดข้องที่กระทบต่อการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ฯ ตามปกติ เช่น
 - ภัยธรรมชาติหรือวินาศภัยที่อาจส่งผลกระทบต่อการซื้อขาย เช่น โรคระบาด แผ่นดินไหว น้ำท่วม หรือเหตุการณ์อื่นที่น่าจะเป็นอันตรายต่อพนักงาน / ผู้ติดต่อกับตลาดหลักทรัพย์ฯ
 - เหตุการณ์ที่สืบเนื่องจากนโยบายของหน่วยงานราชการ หน่วยงานกำกับดูแล ที่ส่งผลกระทบต่อซื้อขาย และการดำเนินงานตามปกติของตลาดหลักทรัพย์ฯ เช่น ประกาศภาวะฉุกเฉิน

(2) เกณฑ์ที่ตลาดหลักทรัพย์ฯ อาจปรับปรุงและบังคับใช้เป็นมาตรการชั่วคราว เพื่อจัดการ / บรรเทาผลกระทบ จาก Market Disruption

- การปรับ Ceiling & Floor รายหลักทรัพย์หรือทั้งตลาด
- การปรับเปลี่ยน Tick size
- การปรับเกณฑ์การขายชอร์ต เช่น การห้ามหรือจำกัดการขายชอร์ตรายหลักทรัพย์หรือทั้งตลาด การปรับ เกณฑ์ราคา
- การเปลี่ยน Trading methods (Auto-match vs Call auction vs Block trade) รายหลักทรัพย์หรือทั้งตลาด
- การแก้ไขอัตราหลักประกันในบัญชีเงินสดและบัญชี Margin
- การห้ามหรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการใช้ Program trading

2. การปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการหยุดทำการซื้อขายหลักทรัพย์ (Circuit Breaker)

เกณฑ์ Circuit Breaker ของตลาดหลักทรัพย์ฯ เริ่มใช้ตั้งแต่ปี 2540¹ โดยที่ผ่านมามีสถิติการเกิด Circuit Breaker ดังนี้

วันที่เกิด Circuit breaker (CB)	CB trigger point	Closing Index		Lowest Index
	(Level 1)	Points	% change	% change
1) 19 ธ.ค. 49 (BOT กั้นสำรองเงินทุนนำเข้า 30%)	-10.14%	622.14	-14.84%	-19.52%
2) 10 ต.ค. 51 (Subprime/Hamburger crisis)	-10.02%	451.96	-9.61%	-10.09%
3) 27 ต.ค. 51 (Subprime/Hamburger crisis)	-10.00%	387.43	-10.50%	-10.50%
4) 12 มี.ค. 63 (COVID-19)	-10.00%	1,114.91	-10.80%	-12.36%
5) 13 มี.ค. 63 (COVID-19)	-10.00%	1,128.91	+1.26%	-13.08%

จากการศึกษาเกณฑ์ Circuit breaker ของตลาดหุ้นต่างประเทศ จะมีการกำหนด Trigger Level 3 ระดับระหว่าง -5% ถึง -20% และระยะเวลาหยุดซื้อขาย 15 นาทีถึง 105 นาที หรือหยุดซื้อขายตลอด session หรือระยะเวลาที่เหลือของวันนั้น สรุปได้ดังนี้

Exchange	Circuit breaker trigger point				ช่วงเวลาหยุดการซื้อขาย (นาที)	Non-circuit breaker period
	Prior index	Level 1	2	3		
SET	SET	-10%			30	ช่วง Pre-close
			-20%		60	
NYSE (USA)	S&P500	-7%	-13%		15	20 นาทีก่อนตลาด ปิด
				-20%	Halt ที่เหลือทั้งวัน	
KRX (Korea)	KOSPI ลดลง ต่อเนื่อง 1 นาที	-8%	-15%		30	40 นาทีก่อนตลาด ปิด
				-20%	Halt ที่เหลือทั้งวัน	
Bursa (Malaysia)	KLCI	-10%	-15%		60	10 นาทีก่อนตลาด ปิด
				-20%	Halt ที่เหลือทั้งวัน	
BSE, NSE (India)	BSE Sensex หรือ Nifty50	-10%			45 (ก่อน 13:00) 15 (ระหว่าง 13:00 – 14:30)	หลัง 14:30น.
			-15%		105 (ก่อน 13:00) 45 (ระหว่าง 13:00 – 14:30)	
				-20%	Halt ที่เหลือทั้งวัน	
IDX (Indonesia)	JCI	-5%	-10%		30	n/a
				-15%	Halt ที่เหลือใน session นั้น หรือมากกว่า	

¹ ได้ปรับ Trigger จากการกำหนดเป็นจุดของดัชนีมาเป็นเปอร์เซ็นต์ในเดือนเมษายน 2541 เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นสูงสุดหรือลดลงต่ำสุดของราคาเสนอซื้อขายหลักทรัพย์ในแต่ละวัน (เปลี่ยน Ceiling & Floor จากเดิม $\pm 10\%$ เป็น $\pm 30\%$)

ทั้งนี้ เมื่อเกิด Circuit breaker แล้ว ตลาดหลักทรัพย์ฯ จะให้สมาชิกกระรับการใช้ Program trading เป็นการชั่วคราว เพื่อลดความเสี่ยงอันอาจเกิดจากการใช้ Program trading นั้น ซึ่งแตกต่างจากตลาดต่างประเทศที่ไม่มีการห้ามการใช้ Program trading หลังจากเกิด Circuit breaker

ประเด็นรับฟังความคิดเห็น

เพื่อให้เกณฑ์ Circuit Breaker เหมาะสมกับสภาพตลาดในปัจจุบัน และสอดคล้องกับแนวทางของตลาดหุ้นต่างประเทศ ตลาดหลักทรัพย์ฯ จึงทบทวน Trigger Levels และระยะเวลาหยุดทำการการซื้อขาย รวมถึงเงื่อนไขการใช้ Program Trading หลังเกิด Circuit Breaker สรุปได้ดังนี้

- **ปรับ Trigger level เป็น 3 ระดับ ที่ -8%, -15%, -20%** จากปัจจุบัน 2 ระดับ ที่ -10%, -20% โดย Trigger point ที่ต่ำลงทำให้มีโอกาสหยุดซื้อขายเร็วขึ้นกว่าเดิม น่าจะช่วยลดความตื่นตระหนก และให้โอกาสผู้ลงทุนศึกษาข้อมูลข่าวสารต่างๆ อย่างเพียงพอ อันจะช่วยชะลอการไหลลงของตลาดได้
- **กำหนดระยะเวลาหยุดซื้อขาย 30, 30, 60 นาที** ซึ่งเพียงพอให้ผู้ลงทุนพิจารณาข้อมูลข่าวสารเพื่อตัดสินใจลงทุน
- **อนุญาตให้ใช้ Program trading หลังเกิด Circuit Breaker ได้** เนื่องจากกรณีที่ตลาดปรับตัวลดลงรุนแรง มักเกิดจากปัจจัยแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศ ประกอบกับปัจจุบันมีการใช้ Program Trading อย่างกว้างขวาง การห้ามใช้ Program Trading อาจทำให้ผู้ลงทุนขาดเครื่องมือจัดการคำสั่งซื้อขาย อันอาจไม่ส่งผลดีต่อผู้ลงทุนในภาวะที่ตลาดผันผวนรุนแรง อย่างไรก็ตาม ตลาดหลักทรัพย์ฯ มีมาตรการกำกับดูแลเพื่อลดความเสี่ยงจากการใช้ Program trading อาทิ ให้สมาชิกมีระบบคัดกรองคำสั่งด้วยพารามิเตอร์ที่เหมาะสมและได้รับอนุญาตจากตลาดหลักทรัพย์ฯ และจำกัดความเร็วในการส่งคำสั่ง (Throttle limits)

สรุปข้อเสนอปรับปรุง Trigger Level และระยะเวลาหยุดซื้อขายได้ดังนี้

ระดับ	ปัจจุบัน		ข้อเสนอ	
	Index	หยุดซื้อขาย	Index	หยุดซื้อขาย
ระดับที่ 1	-10%	30 นาที	-8%	30 นาที
ระดับที่ 2	-20%	60 นาที	-15%	30 นาที
ระดับที่ 3	-	-	-20%	60 นาที

ส่วนที่ 3: แบบรับฟังความคิดเห็น

1. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-นามสกุล

บริษัท (ชื่อย่อ)

ตำแหน่ง

โทรศัพท์

อีเมล

สถานะของผู้ให้ข้อคิดเห็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- บริษัทจดทะเบียน ที่ปรึกษาทางการเงิน
- ที่ปรึกษากฎหมาย ผู้ลงทุน
- บริษัทหลักทรัพย์จัดการลงทุน อื่นๆ (ระบุ).....

2. ความคิดเห็น (หากท่านเห็นด้วยเป็นอย่างอื่น หรือไม่เห็นด้วย โปรดระบุเหตุผล)

2.1 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า กรณีเกิดเหตุการณ์ดังต่อไปนี้ อาจมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องสามารถกำหนดมาตรการชั่วคราวเพื่อบังคับใช้ให้ทันการณ์ ซึ่งจะช่วยลดผลกระทบต่อตลาด

- 1) มีเหตุที่ทำให้ตลาดหลักทรัพย์ฯ หยุดทำการซื้อขาย เช่น Circuit Breaker Triggered หรือ
- 2) มีเหตุขัดข้องที่กระทบต่อการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ฯ ตามปกติ เช่น
 - ภัยธรรมชาติหรือวินาศภัยที่อาจส่งผลกระทบต่อการซื้อขาย เช่น โรคระบาด แผ่นดินไหว น้ำท่วม หรือเหตุการณ์อื่นที่น่าจะเป็นอันตรายต่อพนักงาน / ผู้ติดต่อกับตลาดหลักทรัพย์
 - เหตุการณ์ที่สืบเนื่องจากนโยบายของหน่วยงานราชการ หน่วยงานกำกับดูแล ที่ส่งผลต่อการซื้อขายและการดำเนินงานตามปกติของตลาดหลักทรัพย์ฯ เช่น ประกาศภาวะฉุกเฉิน

☐ เห็นด้วย	
☐ เห็นด้วย แต่ รายละเอียดเป็นอย่างอื่น	(รายละเอียดและโปรดระบุเหตุผล)
☐ ไม่เห็นด้วย	(รายละเอียดและโปรดระบุเหตุผล)
<u>ข้อเสนอแนะอื่น:</u>	

2.2 ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับมาตรการชั่วคราว เพื่อจัดการ / บรรเทาผลกระทบจาก Market Disruption

- การปรับ Ceiling & Floor รายหลักทรัพย์หรือทั้งตลาด
- การปรับเปลี่ยน Tick size
- การห้ามหรือจำกัดการขายชอร์ตรายหลักทรัพย์หรือทั้งตลาด และการปรับเปลี่ยนราคาขายชอร์ต
- การเปลี่ยน Trading methods (Auto-match vs Call auction vs Block trade) รายหลักทรัพย์หรือทั้งตลาด
- การแก้ไขอัตราหลักประกันในบัญชีเงินสดและบัญชี Margin
- การห้ามหรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการใช้ Program trading

☐ เห็นด้วย	
☐ เห็นด้วย แต่ รายละเอียดเป็นอย่างอื่น	(รายละเอียดและโปรดระบุเหตุผล)
☐ ไม่เห็นด้วย	(รายละเอียดและโปรดระบุเหตุผล)
<u>ข้อเสนอแนะอื่น:</u>	

2.3 ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการปรับเกณฑ์ Circuit breaker ดังนี้

ระดับ	ปัจจุบัน		ข้อเสนอ	
	Index	หยุดซื้อขาย	Index	หยุดซื้อขาย
ระดับที่ 1	-10%	30 นาที	-8%	30 นาที
ระดับที่ 2	-20%	60 นาที	-15%	30 นาที
ระดับที่ 3	-	-	-20%	60 นาที

☐ เห็นด้วย	
☐ เห็นด้วย แต่ รายละเอียดเป็นอย่างอื่น	(รายละเอียดและโปรดระบุเหตุผล)
☐ ไม่เห็นด้วย	(รายละเอียดและโปรดระบุเหตุผล)
<u>ข้อเสนอแนะอื่น:</u>	

2.4 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าควรอนุญาตให้ใช้ Program trading หลังเกิด Circuit Breaker ได้

☐ เห็นด้วย	
☐ เห็นด้วย แต่ รายละเอียดเป็นอย่างอื่น	(รายละเอียดและโปรดระบุเหตุผล)
☐ ไม่เห็นด้วย	(รายละเอียดและโปรดระบุเหตุผล)
<u>ข้อเสนอแนะอื่น:</u>	

